

Důvody:

Rozhodnutí rekursního soudu jest správné. Stěžovatelka tvrdí, že rekursní soud přehlédl ustanovení § 12 c. ř. s. Poněvadž předpisy o příslušnosti soudů jsou v jurisdikční normě a nikoli v civilním řádě soudním, nemohlo ustanovení § 12 c. ř. s. míti pro rozhodnutí věci vůbec význam, ano obsahuje jen ustanovení, kdy rukojmí může býti žalován jako společník hlavního dlužníka, nikoli však, u kterého soudu věcně a místně příslušného se tak může státi. Takové ustanovení má § 93 j. n., který v příčině věcné příslušnosti soudu zakazuje vznášeti proti rukojmím žalobu na soud pro hlavního dlužníka příslušný, nemohl-li by se tento soud hlavního dlužníka ani úmluvou stran státi příslušným i pro vedlejšího dlužníka. Nemůže tedy žalovaná Ludmila S-ová vůbec býti žalována u krajského soudu, an se proti ní uplatňuje nárok ze samostatného právního závazku, nepřevyšující 5.000 Kč (§ 49 čís. 1 j. n.). Žalující firma u krajského soudu nemůže žalovati a stěžovatelka sama rovněž se nemůže pro žalobu proti ní vznesenou dovolávati věcné příslušnosti krajského soudu. Právě tak, jako bezvýznamný poukaz na § 12 c. ř. s., jest pro posouzení věci nerozhodné, že stěžovatelka má podle žaloby platiti rukou společnou a nedílnou s prvním žalovaným Hanušem S-em. Otázka placení jest otázkou práva hmotného, o které každý dovolaný soud bude rozhodovati podle výsledků veškerého ústního jednání samostatně. Stěžovatelka i při této námitce přehlíží, že jen některé ustanovení jurisdikční normy může opodstatniti námitku věcné nepřislušnosti, avšak nemůže se ani v dovolacím rekursu na žádné právem odvolávati.

Čís. 12986.

Nelze žalovati o určení, že určitá pohledávka příslušela žalobci v určitý minulý čas, je-li nesporno, že mu v den podání žaloby důsledkem promlčení již nepřísluší.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, Rv II 73/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaný;ch, by bylo zjištěno, že žalobkyni příslušela proti žalovaným z propachtování ideelní polovice dvoru pohledávka ke dni 19. května 1928 ve výši 43.430 Kč a že žalovaní jsou povinni to uznati. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

S hlediska mylného právního posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) má dovolatelka za to, že zkoumání odvolacího soudu, zda žalobkyně má či nemá právní zájem na okamžitém určení jsoucnosti zažalované pohledávky, mělo se omeziti jen na oprávněnost námitky promlčení pohledávky, o jejíž určení jde, jak je namítli žalovaní, a že neměly nižší soudy z úřadu zkoumati, ano to nebylo namítnuto, zda právní zájem na určení

pohledávky přísluší žalobkyni právě proti žalovaným, či zda se zájem ten omezuje jen na spor žalobkyně proti Dr. D-ovi o 30.000 Kč. Žalobou určovací žalovati prý jest oprávněn každý, komu žaloba poslouží k potřebě praktického života. Právní zájem byl prý dán přáním žalobkyně, by zvěděla a znala výši své nyní promlčené pohledávky ke dni 19. května 1928. Není prý zapotřebí, by tu byl určitý m a t e r i e l n í zájem, stačilo prý, že má zájem, by to bylo zjištěno, a nerozhodné prý je, zda bude chtít a zda bude moci použití zjištění toho jako předpokladu pro uplatňování nároku proti Dr. D-ovi. Dovolatelka jest však na omylu, neboť ke splnění předpokladů určovací žaloby jest přihlížeti z úřadu, a to i v řízení opravném (rozh. 6040 sb. n. s.). Nelze však sdíleti ani právní názor odvolacího soudu, že lze žalovati o určení, že určitá pohledávka příslušela žalobkyni v udaný minulý čas, když je nesporno, že jí v den podání žaloby důsledkem promlčení již nepřísluší. To plyne z ustanovení § 406 c. ř. s., podle něhož lze odsouditi k plnění jen, když dospělost již nastala v čase vynesení rozsudku. Musí tedy nárok býti oprávněn v čase vynesení rozsudku a tato zásada platí nejen při žalobách o plnění, nýbrž i při žalobách určovacích podle § 228 c. ř. s. Zákon tedy nepřipouští, by právní poměr nebo právo byly určeny rozsudkem pro minulost (rozh. 5814 a 11.093 sb. n. s.). Opak neplyne, jak míní odvolací soud, z možnosti negativní žaloby určovací, neboť tou lze žádati o určení neexistence práva nebo právního poměru jen v době vydání rozsudku, nikoli pro dobu minulou. Ostatně nepřipouští zásada procesní hospodárnosti, by se soudy zatěžovaly řešením otázek, které nemají již materiální právní význam pro žalující stranu, a směřují k tomu, by byla ukojena její zvědavost, aby vyplněno bylo, jak v dovolání uvádí, pouhé její přání, které nemá pro nynější strany praktické ceny, nebo, by určeno bylo právo žalobkyně, které má pro ni sice význam, ale jen jako předpoklad ve sporu jiném, ve sporu s třetí osobou, v němž může dosáhnouti zjištění předběžné otázky, týkající se předurčujícího práva, zda žalobkyni sporná pohledávka příslušela, čili nic. Určení tohoto předurčujícího práva, které pokládá žalobkyně za důležité pro jiný spor s osobou třetí, zvláštním nynějším sporem nebylo potřebí a nebylo zde proto právního zájmu na bezodkladném určení sporné již promlčené pohledávky a proto právem nižší soudy žalobní nárok zamítly.

Čís. 12987.

Úrazové pojištění dělnické.

Rozhodla-li úrazová pojišťovna p r á v o p l a t n ě, ana již uplynula roční lhůta § 38 c) úraz. zák., že nejde o úraz podnikový, jest nárok na náhradu škody posuzovati podle předpisů občanského zákona o náhradě škody.

Otázka, zda jde o úraz podnikový, čili nic, jest pro soud rozhodnuta právoplatně též, byl-li teprve rozhodčím soudem úrazové pojišťovny uznán úraz za podnikový, anebo zůstalo-li při odmítnutí nároku úrazovou pojišťovnou proto, že ani rozhodčí soud nepokládá úraz za podnikový.